

Caput XV.

ET confestim, mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus & scribis, & universo concilio vincientes Jesum, duxerunt, & tradiderunt Pilato. Et interrogavit eum Pilatus: Tu es rex Judaeorum? At ille respondens, ait illi: Tu dicis. Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. Pilatus autem rursus interrogavit eum, dicens: Non respondes quicquam? Vide in quantis te accusant. Jesus autem amplius nihil respondit, ita ut miraretur Pilatus. Per diem autem festum solebat dimittere illis unum ex vinculis, quemcumque petissent. Erat autem, qui dicebatur Barabbas: qui cum seditionis erat vinculis: qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba, cepit rogare sicut semper faciebat illi. Pilatus autem respondit eis, & dixit. Hic adest Samson, id est, sol eorum: quibus occubuit sol in meridie: Dalila stitula interpretatur: quae est synagoga: quae stitula more limpidum liquorem non tenet, & quilibet immunda collegit. Samson noster maxilla verbi sui innumeras catervas Judaeorum & daemonum hic termit: & fontem perennis vitae licentibus nobis, id est, corpori suo aperit. Pontifices concitaverunt turbas, ut peterent Barabbam, & crucifigerent Jesum. Hic duo hirci adunt: unus ἀνομιμασιος, id est, admittarius: cum peccato populi in deserto inferni absolutus dimittitur: alter pro peccatis absolutorum, ut agnus occiditur. Pars Domini semper mactatur, pars diaboli, qui est magister eorum, effrenata in tartarum praecipitatur. Subditur:

Vultis dimittam vobis regem Judaeorum? Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum summi sacerdotes. Pontifices autem concitaverunt turbam, ut magis Barabbam dimitteret eis. Pilatus autem iterum respondens, ait illis: Quid ergo vultis faciam regi Judaeorum? At illi iterum clamaverunt: Crucifige eum. Pilatus vero dicebat illis: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant: Crucifige eum. Pilatus autem, volens populo satisfacere, dimisit illis Barabbam, & tradidit eis Jesum, flagellis caesum, ut crucifigeretur. Milites autem duxerunt eum intro in atrium pratorii: & convocant totam cohortem, & induunt eum purpura, & imponunt ei, plecantes spineam coronam: & coeperunt salutare eum, Ave, rex Judaeorum. Et percutiebant caput ejus arundine, & conspucebant eum, & patientes genua: adorabant eum. Et postquam illuserunt ei, exuerunt illum purpura: & induerunt eum vestimentis suis. Et educunt illum, ut crucifigerent eum. Multas occasiones dedit Pilatus, liberandi salvatorem. Primo conferens latronem, deinde inferens, Quid ergo vultis faciam regi Judaeorum? Cuique respondissent, crucifigatur: non statim acquievit: sed secundum suggestionem uxoris, quae mandaverat ei, ut Martheus dixit: Nihil tibi & iusto illi: respondit, Quid enim mali fecit? quod dicendo, Jesum absolvit. Milites induunt eum purpura &c. Vestimentis suis nudatur: id est, Judaeis. Purpura induitur: id est, gentili Ecclesia, quae de scopulis maris est collecta. Item ea scandalizante exutus in fine: Judaica rursus induitur plebe. Cum enim intraverit plenitudo gentium, tunc omnis Israel salvus erit. Et adducit illum ut crucifigerent eum. Hic educitur Abel in agrum a fratre, ut perimatur: Hic adest Isaac cum lignis, & Abraham cum ariete in Sabech haerente. Hic adest Joseph cum falce gremio somniato: & tunica talari sanguine lita. Hic adest Moyses cum virga: & serpente suspensus in ligno. Hic adest botrus in ligno portatus. Hic adest Eliseus cum ligno ad quaerendam securim, quae in ima demersa est: & natavit ad lignum, id est, genus humanum: quod a ligno vetito in infernum cecidit, per lignum crucis Christi, & per baptismum aquae ad paradisi natavit. Hic adest Jonas, de ligno fortis in mare in ventremque ceti triduo missus.

Et angariaverunt pretereuntem quempiam Simonem Cyrenaeum, venientem de villa, patrem Alexandri & Rufi, ut tolleret crucem ejus. Et perducunt illum in Golgotha locum, quod est interpretatum, Calvaria locus. Alii per merita patrum suorum commemorantur: alii per merita filiorum suorum. Hic autem Simon qui crucem in angaria portat, meritis filiorum suorum, qui erant discipuli, commemoratur. Per hoc nos in praesenti vita admonemur, parentes adjuvari per natorum suorum sapientiam: ut populus Judaicus, propter Patriarcharum, & Prophetarum, & Apostolorum merita, semper commemoratur. De amaritudine enim radices

furgit dulcedo olivae. Unde per Jeremiam ad Judaeam dicitur: Olivam uberem, pulchram, fructiferam, speciosam vocavit Dominus nomen tuum. Ut tolleretur crucem ejus. Dum legerent: maledictus omnis qui pendet in ligno: factus est maledictus, ut tolleretur maledictum. Simon qui portat crucem in angaria: ipse est qui laborat pro laude humana. Cogunt eum homines huic labori, quem non cogit timor & dilectio Dei. Ipsa species crucis, quid est nisi forma quadrata mundi? Oriens de vertice fulgens, Arcton dextra tenet: Austem in leva consistit: Occidens sub plantis firmatur. Unde Apostolus dicit: Ut sciamus quae sit altitudo, & latitudo & longitudo & profundum. Aves quando volant ad aethera, formam crucis assumunt, homo natans per aquas vel orans, forma crucis vehitur. Navis per maria, antema cruci similita sufflatur. T litera, signum salutis & crucis describitur. Et perducunt eum in Golgotha, quod interpretatur Calvaria. Tradunt Judaei, quod in hoc montis loco immolatus est aries pro Isaac, ubi decolletur: id est, Christus a carne sua carnali videlicet Judaea separatur.

Et dabant ei bibere mistratum vinum, & non accepit. Et crucifigentes eum. Hoc aceto, succus lactalis pomi abitergitur. Et non accepit, id pro quo patitur. Unde de eo dicitur: Quae non rapui, tunc exolvebam. Et crucifigunt eum. Hic figitur salus in ligno, ligno primo infixus est mors. Lignum primum, lignum scientiae boni & mali est. Et secundum lignum boni tantum nobis & vitae lignum est. Extensio autem primae ad lignum, mortem apprehendit: extensio autem secundae, vitam (quae perierat) invenit. Ligno hoc vehimur per mare undolium ad terram viventium.

Diviserunt vestimenta ejus: mittentes sortem super eis: quis quid tolleret. Vestimenta Domini, ejus mandata sunt, quibus tegitur corpus ejus, quod est Ecclesia, quae dividuntur inter milites gentium: ut sint quatuor ordines cum una fide: id est conjugati & viduati, prepositi & separati: fortis tunicam, indivisam, quae est pax & unitas, inconsutis in modum annuli regalis.

Erat autem hora tertia, & crucifixerunt eum. Hoc verè & proprie Marcus intulit: Nam sexta hora tenebrae suffuderunt terram, ut non quis potuisset movere caput. A tricesimo namque fructu Marcus ascendit ad centesimum: id est, a tertia hora crucis usque ad tertiam resurrectionis post tres dies. Tricesimus fructus, est in cruce: sexagesimus in inferno: centesimus in paradiso.

Et erat titulus cause ejus inscriptus, Rex Judaeorum. Quod in titulis praenotatur psalmodum, in finem ne corrumpas. Et hoc tribus linguis: MALACHIEU DIM CARNAIS REGA IUDAEORUM: Rex constitutum. Haec tres linguae, in cruce titulo conjunctae sunt, ut omnis lingua commemoret perfidiam Judaeorum.

Et cum eo crucifigunt duos latrones: unum a dextris, & alium a sinistris ejus. Et impleta est scriptura quae dicit: Et cum iniquis reputatus est. Et praeterentes blasphemabant eum, moventes capita sua, & dicentes: Vah qui destruxit templum, & in tribus diebus reaedificat. Salvum fac teipsum, descendens de cruce. Similiter & summi sacerdotes, illudentes ad alterutrum eum scribis dicebant: Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere, Christus rex Israel descendat nunc de cruce, ut videamus & credamus. Et qui cum eo crucifixi erant, conviciabantur ei. Et facta hora sexta, tenebra factae sunt per totam terram usque in horam nonam. Cum iniquis veritas deputata: unum reliquit sinistrum, alterum assumit dextrum: sicut in die iudicii faciet, ex simili crimine, dissimiles fortiantur fines. Alter antecedit Petrum in paradisi, alter Judam in infernum. Confessio brevis, vitam acquisivit longam: & blasphemata finita, poena plectitur aeterna. Hic pullus Judae ligatur ad vitem: Hic adest datus, id est, pallium tingitur in sanguine uxoris: hic lacerat haedi vineam. Blasphemantes eum, & moventes capita sua. Emititur in capita iniquorum mors, quando excitantur vincula inferni usque ad cervicem, qui est cervix generis humani. Descende de cruce, ne faceret salutem quam inchoarat. Et viderunt postea resurgentem de sepulchro quem de cruce descendere non credebant posse sepulchro. Ubi est Judaei infidelitas vestra? Adhuc de vivo dicebatis, si rex Israel est, descendat de cruce. Vos ipsos consulo, vos ipsos iudicium peto: quanto mirabilis est mortuum posse resurgere, quam adhuc vivum de cruce velle descendere? Parva petitis, dum majora prove-

nerint. Sed infidelitas vestra non potuit sanari signis multo fortioribus quam petitis. Hic omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt. Facta hora sexta, tenebrae factae sunt per totam terram. Hic adest Noe, inebriatus ac nudatus: caelo & terra pallio tenebroso tectus, & homine irritus. Hic stilavit sanguis de ligno.

Et hora nona, exclamavit Jesus voce magna, dicens: Eli, Eli, lamma azabthani: quod est interpretatum: Deus meus, Deus meus, ut quid me dereliquisti? Et quidam de circumstantibus audientes dicebant: Ecce Eliam vocat. Currens autem unus, & impletis spongiam aceto, circumponensque calam, potum dabat ei, dicens: Sinite, videamus si veniat Elias ad deponendum eum. Inde scribitur psalmus iste pro assumptione matutina quae Christus ad crucem ducitur. Verba propria sunt filii hominis: unde sequitur juxta Lucam: In manus tuas commendo spiritum meum. Nona hora invenitur eversa domo decima drachma quae perierat. Currens autem unus ex eis: invenit similitudinem eorum spongiam cavam, infirmam, aridam, ignibus aptam: implet aceto, hoc est, malitia & dolo: de quo dicitur: Plantavi te vineam Sorechi: & quomodo conversa est in amaritudinem vitis alienae? Et expectavi ut faceret uvas, & fecit spinas.

Jesus autem emissa voce magna, expiravit. Et velum templi scissum est in duo, a summo usque deorsum. Videns autem centurio, qui ex adverso stabat, quia sic clamans expirasset, ait: Verè hic homo, Filius Dei erat. Infirma enim carne, vox invaluit divina, quae dicit: Aperite mihi portas justitiae, & ingressus in eas, confitebor Domino: cum ima voce vel sine voce moritur, qui de terra sumus. Ille vero cum exaltata voce expiravit, qui de caelo descendit: Velum templi scinditur, id est, caelum aperitur. Centurio ait: Verè Dei filius erat. Novissimi primi nunc efficiuntur. Gentilis conficitur populus: Judaea caecata negat. ut fiat eis error peior priore.

Erat autem & mulieres, de longe aspicientes, inter quas erat Maria Magdalene, & Maria Jacobi minoris, & Joseph mater, & Salome. Et cum esset in Galilea, sequebantur eum, & ministrabant ei: & aliae multae quae simul cum eo ascenderant Ierosolymam. Et cum jam sero esset factum, quia erat paraesce, quod est ante sabbatum, venit Joseph ab Arimathea, nobilis decurio, qui & ipse erat expectans regnum Dei: & audacter introivit ad Pilatum, & petiit corpus Jesu. Pilatus autem mirabatur. si jam obiisset: & accersito centurione, interrogavit eum, si jam mortuus esset. Et cum cognovisset a centurione, donavit corpus Joseph. Joseph autem mercatus sindonem, & deponens eum, involvit sindoni, & posuit eum in monumento quod erat excisum de petra: & advolvit lapidem ad ostium monumenti. Maria autem Magdalene & Maria Joseph aspicientes ubi poneretur. Sicut non excluditur mulieris sexus a salute per Mariam virginem: ita non repellitur a mysterio crucis scientiae & resurrectionis per viduam Mariam Magdalenam, & ceteras matres. Joseph venit sero paraesce, ab Arimathea, quae interpretatur deponens, ad deponendum corpus in monumento: nobilis decurio, expectans & ipse regnum Dei: Intrat ad Pilatum, petit corpus Jesu. Joseph mercatur sindonem, involutum corpus in sindone ponit in monumento, quod erat excisum de petra. Advolvit lapidem ad ostium monumenti. Mariae aspiciunt ubi poneretur. Hec omnia congruunt ad populum Judaicum, in fine credentem: qui nobilitatur fide, ut Abraham sit filius. Deponit desperationem, expectat regnum Dei. Intrat ad Christianos, ut baptizetur. Quod significat nomen Pilati, id est malleatoris: id est, qui domat ferreas gentes, ut regat eas in virga ferrea, & petit sacrificium: quod donatur poenitentibus in fine viaticum & corde mundo & peccatis mortuo, involvit in munimine fidei, stabilitum operculo spei, per opera charitatis concludit. Finis enim praecipi est charitas. Aspicientibus a longe electis, qui sunt stellae maris: quando, si fieri potest, scandalizabuntur electi.

Caput XVI.

ET cum transisset sabbatum, Maria Magdalene, & Maria Jacobi, & Salome emerunt aromata, ut venientes ungerent eum. Nunc aromatis redolentibus cum sponsa: & adolescentibus quae currunt post eam conspergimus librum

& cubiculum mentis nostrae. Nunc introducitur nos rex in cellaria sua. Nunc surgit amica Maria, hiems abiit, pluvia recessit: flores visi sunt in terra. Vox turturis audita est in terra nostra. Vineae florentes dederunt odorem. Redit sponfus de umbra sub qua dormit in meridie. Post sabbata tristitia saelix irradiat dies: quae primatum in diebus tenet: luce prima in eo lucente, & Domino meo cum triumpho resurgente, & dicente: Haec est dies quam fecit Dominus: exultemus & letemur in ea.

Et valde mane una sabbatorum veniunt ad monumentum, orto jam sole: & dicebant ad invicem: Quis revolvit nobis lapidem ab ostio monumenti? Et respicientes viderunt revolutum lapidem. Valde mane, quod alius Evangelista diluculo dicit. Diluculum est inter tenebras noctis, & diei claritatem. In qua salus humano generi provenit, felici vicinitate declaranda, more solis: qui proxima luce confurgens, roscam praemitit auroram: ut gratia praecleari splendoris, praeparatis oculis possit intueri, quando tempus dominicae resurrectionis cluxit: Ut tunc laudes Christi tota caneret secundum exemplum harum feminarum Ecclesia: quando genus humanum exemplo suae resurrectionis animavit: quando vitam praestitit, & lumen credulitatis infudit. Sol vero post occasum corporis oritur. Hic Aquilae ad corpus congregantur: matres & Apostoli vident revolutum lapidem, qui est lex mortis, ac si diceret: Ubi mors aculeus tuus? & reliqua.

Erat quippe magnus valde. Et introentes in monumentum, viderunt juvenem sedentem in dextris, cooperum stola candida: & obstupuerunt. Qui etiam infantes in utero tangit: gemitus omnium & omnibus gravis. Et introentes in monumentum viderunt juvenem, non senem, non infantem, sed jucundum aetate, ut dicitur: Lætare juvenis in adolescentia tua, quae non est hic vera, dum cum senio est commixta. Sedentem in dextris virtutis, id est, regnantem in profperis. Hic juvenis formam resurrectionis, timentibus mortem ostendit. Cooperum stola candida, quae vera letitia est hoste depulso, regnoque adepto, rege pacis quæsito, invento, & nunquam dimisso. Et obstupuerunt: id est, quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quae praeparavit Deus diligentibus se.

Qui dicit illis: Nolite expavescere. Jesum quaeritis Nazarenum crucifixum: surrexit, non est hic, ecce locus ubi posuerunt eum. Sed ite, & dicite discipulis ejus & Petro. Deus charitas est. Non est ergo timor in charitate. Quid expavescerent, quae invenerunt quem quaesierunt? Jesum quaeritis Nazarenum. Radix enim amara crucis evanuit: flos enim vitae cum fructibus erupit: id est, qui jacuit in morte, surrexit in gloria. Ecce locus. Ostenditur mortalitas immortalibus ad gratiarum actionem debita: ut intelligamus quid fuerimus, & sciamus quid futuri erimus. Sed ite dicite. Mulieribus dicitur ut annuncient Apostolis: quia per mulierem mors annunciata est, per mulierem vita resurgens. Et Petro. Qui se indignum judicat discipulatu, dum ter negavit magistrum. Peccata praeterita non nocent, quando non placent.

Quia praedixit vos in Galilaam: ibi enim videbitis, sicut dixit vobis. At illa exeuntes, fugerunt de monumento. Invaserat enim eas timor & pavor, & nemini quicquam dixerunt: timebant enim. Surgens autem Jesus mane prima sabbati, apparuit primo Maria Magdalene, de qua egerat septem daemonia. Illa vadens nuntiavit his qui cum eo fuerant lugentibus & stentibus. Et illi audientes quia viveret & visus esset ab ea, non crediderunt. Post hac autem duobus ex eis ambulantis ostensus est in alia effigia, euntibus in villam: & illi euntes nuntiaverunt ceteris: nec illis crediderunt. Brevis sententia in syllabis, sed ingens in quantitate promissio. Ibi est gaudii nostri fons, & salutis aeternae origo praeparata. Ibi congregantur dispersiones, & sanantur contriti corde. Ibi cum videbitis, non sicut viditis. At illa exeuntes fugerunt. Dicitur de futura vita: Et fugiet dolor ac gemitus. Imitantur mulieres ante resurrectionem omnium, quod faciunt post resurrectionem: fugiunt mortem & pavorem. Et nemini quicquam dixerunt: quia ipsi soli mysterium resurrectionis vident, qui videre ipsi illud meruerunt. Unde sequitur, juxta Joannem: Petrus autem cucurrit ad monumentum, ut videret ipse quod audivit. Surgens autem Jesus primo mane sabbati, Maria Magdalene primo ostenditur: de qua egerat septem daemonia: quia meretrices & publicani praecedunt synagogam inregnum Dei: ut latro